

***BFSZ - Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.
közös rendezvény emlékeztető
2012.12.14.péntek***

Basa István BFSZ elnök, Sok víz kis gond, kis víz sok gond előadását provokatív gondolat ébresztőnek szánta.

A Föld felmelegedési periódusban van. Megértettük-e ezt a tényt?

A Balaton vízpótlására készült tanulmányok passzív papírhegyek maradtak

A víz szerepe nő. Lásd Afrika. Napjainkban a Balaton, több vizet enged ki, mint amennyit befogad! Állami közigazgatás és a Balaton körüli fürdőegyesületek, az I. világháború után jól működtek.

A II. világháború után az egyesületeket megszüntették, a rendezett és tervszerű beépítésnek vége szakadt.

Javaslat:

- Az I. világháború utáni mintára Balaton megye.
- Vízsint szabályozás, vízszint emelés.
- Teherforgalom kitiltása.
- „Körvasút” megvalósítása, környezetvédelmi érdek!
- A Balatoni irányító szervek legyenek helyben.

Basa István sok-víz kis gond-kis víz, sok gond című előadása után Katus Lajos a BFSZ alelnökének távolléte miatt, hozzászólását Kiss Tamásné a BFSZ főtitkára olvasta fel.

Hasonlóan a 10 évvel ez előttihez, az idén is gyakori beszédtema a Balaton alacsony vízszintje. A szakirodalom szerint az utóbbi közel 100 évben a Balaton vízállása öt alkalommal érte el, vagy haladta meg a 120 cm-t az ideálisnak tekinthető 105 cm-el szemben és a mostanival együtt ugyan csak 5 esetben süllyedt 40 cm alá.

A legmagasabbat /142 cm-t/ 1931-ben, a legalacsonyabbat /22 cm-t/ 1949-ben mérték. A 90-es évek szárazsága következtében 2001-2002. telén még csak be sem fagyott a tó, 2002

nyarának végén pedig mindössze 45 cm-t mértek a Balatonon; viszont a 2003. február 1-i lapokban már arról olvashattunk, hogy 63 cm-en állt előző nap a balatoni vízmérce.

Az akkori előre jelzések szerint a nyárra kb. 90 cm volt várható, s így a következő évre remélhetőnek mondták a kívánatos 105 cm-t. Az említett szakirodalom szerint az időnként előforduló tartósan alacsony vízállást **kiheveri a tó**.

A mostanit megelőző alacsony vízszint idején tanácskozások folytak arról, hogy esetleg a Rábából, a Murából, vagy a Drávából pótolják a Balatonból hiányzó vízmennyiséget, de végül is az a vélemény győzedelmeskedett, amely szerint nem lenne helyes folyóvizet engedni a Balatonba. Arról nem is szólva, hogy a folyók menti önkormányzatok erőteljesen tiltakoztak, mivel a folyókban sem volt víz felesleg.

A Balaton Fejlesztési Tanács mellett működő Integrációs KHT. és a Balatonparti Fürdőegyesületek Szövetsége által szervezett Balaton konferenciákon elhangzott, hogy a szeptemberi 50 cm-ről októberig tovább csökkenhet a vízszint 45 cm-re /10 éve már a nyár végén 45 cm volt/. Egy vízügyi szakember véleménye szerint módosítani kellene a vízszintszabályozáson, a felső szintet a jelenlegi 110 cm-ről legalább 120-125 cm-re lehetne emelni bizonyos feltételekkel.

Ezután hozzászólások következtek a Balaton alacsony vízszintjével kapcsolatban. Általános vélemény az aggodás az alacsony vízszint miatt. Pécseli Péter KDT VIZIG Balatoni Vízügyi Kirendeltség szakmérnökének tájékoztatója alapján, a Sió csatornán nem engednek le vizet a Balatonból. A csatornát víz alatt kell tartani, de ez kb. 1mm vizet jelent a Balatonból.

Dr. Molnár Gábor a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatójának előadása következett a Balaton vízszintjével kapcsolatos elmúlt évek kutatásairól, tudományos munkáiról. A téma nemcsak tudományos, hanem társadalmi, szociológiai probléma is.

Az 1992-angolna pusztulás rávezetett arra – kell egy szervezet ahol az érintettek összejönnek, a mai időkre, egyetlen térségi fejlesztési tanács maradt, ez a BFT, Balatoni Fejlesztési Tanács. Háttérdokumentumok készültek, léteznek a Balatonról, 2002-től. Nem szerepel benne a gazdasági, idegenforgalmi, társadalmi hatások vizsgálata. Gazdasági erő folyamatosan csökken a Balaton mellett, az országostól eltérően, ahol nő.

2004-től egységes nemzeti park létezik, megtörtént a környezet és vízügy igazgatás egységes irányításának létrehozása.

Sajnálattal állapíthatjuk meg, hogy központi szinten a Balaton program nincs nevesítve, miközben a Dráva, Tisza igen.

Vízpótlási lehetőségekről szólva, az ismeretek bővítésére van szükség. Véleménye szerint jó és végrehajtható döntésre van szükség, amely szakmailag megalapozott, társadalmilag elfogadott.

Pécseli Péter hozzászólásában kifejtette, hogy el kellene dönteni, mit szeretnénk 20-50 év múlva. Idegenforgalmat, gazdasági szempontok érvényesülését, vagy egy természetvédelmi területet. 80-100-140cm vízszint lenne ideális. 2004.ben készült tanulmányokra hivatkozunk, melyek komoly felülvizsgálatra szorulnának. Említhetné a Balaton-törvényt.

Tanulságos a Balaton két háború közötti időszaka.

Szakmailag megalapozott, társadalmilag elfogadott célt kell megfogalmazni és erősen lobbizni kell, csak így lehetünk versenyben az uniós pénzekért.

Az előadás után sok hozzászólás volt. Északi, déli parti települések üdülőtulajdonos képviselői saját településeik vízparti problémáit ismertették. Balatonszemes, Balatonfenyves - óriási problémának tartják az alacsony vízállást, amely 10 éven belül másodszor sújtja a Balaton körül élőket. A vízgazdálkodás átgondolását, puffer tárolók létesítését szorgalmazták többen.

Komplex probléma, hogy sok hivatalhoz, döntéshozóhoz tartozik a Balaton. Újra és újra felmerül az egységes Balaton régió szükségessége.

Természetvédelem, vízügy, környezet, tudomány, társadalom területén összefogásra van szükség. Felelős szervezetre van szükség. Az együtt gondolkodás már-már későnek látszik. Az előadók vészharangot kongatnak!

Ezután dr.Pomogyi Piroska /KDT VIZIG/ előadása következett a Balaton növényzetéről, nádasokról.

A XX.sz. ¾ ig gazdasági érték volt a nádas. Védőzóna, a nádkataszter jó állapotban volt.

1970-es évektől figyelhető meg a nádpusztulás a 60-as évek első nagy halpusztulása után.

Sajnos nem látjuk a mai világban a nád növényzet fontosságát. A nád ökoszisztéma. A nád energetikai és építőipari szempontból is jelentős. A nád tisztító, hulladékvéde, hordalékfogó, tápanyag felfogó, vízminőség védelmi feladatokat lát el. Tájépítészi szerepet is betölt.

50 éven belül nagy változások várhatók a Balaton életében!

Az emberi beavatkozások a török időben kezdődtek! **A Balaton fiatal tó. Rövid életű. Nincs már annyi jövője, mint, amennyi múltja van.** 1863-ban a Sió átadása után ember szabályozta tó. Az élővilág több méteres víz ingadozásához volt hozzászokva. A 20-30 cm ingadozás a Balatonnak „feszített víztükör”.

Partvédmű építése után figyelhető meg az élővilág pusztulása. A Balaton természetes helyére építkeztek. A Déli vasút vonalon belül lévő építmények a Balatonban vannak!

Ezután a fontos kapcsolódó jogszabályokról esett szó. Pl. 22/1998 nádas minősítés.

Gyönyörű fotomontázsokat láthattunk a meglévő balatoni növényzetről. Digitális vegetációs, növényzet-térképek kerültek bemutatásra a növényzet osztályozásáról, minősítéséről. /KDTKTVF honlap/.

I.-III. osztályú növények állapotában a Balaton törvény beavatkozást tilt. Bemutatásra kerültek példák, az illegális nádkivágásokról, szemetelésről, illegális stégekről, veszélyes emberi beavatkozásokról. Általános vélemény:

A náddal a növényzettel együtt kell élni. Közösségi terek kialakítással, együtt gondolkodással kell a megoldásokat megtalálni. Éles vita alakult ki a nádgazdálkodásról. Kinek a feladata a nád kezelése? A hatóság a Környezet Felügyelőség.

Összefoglalva: az előadások sürgetve az emberi beavatkozást, pesszimista képet festettek számunkra a Balaton jövőjéről.

A helyzet aggasztónak látszik. Kiss Tamásné BFSZ főtitkár